

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1203- 273/4

Скопје, 09.04. 2009 година

**ДО
ГРАДОНАЧАЛНИКОТ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Буџетот на Општина Гостивар за 2007 година, кои се прикажани на страните 7 и 8.

2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е извршена согласно член 38 од Законот за финансирање на единиците на локална самоуправа, член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.

3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Буџетот на Општина Гостивар за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.

4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапуван од :

- Невзат Бејта - Градоначалник на Општина Гостивар во 2007 година.

5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните од 1 до 6 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.

6. Ревизијата од точка 1 на овој извештај е планирана и извршена во период од 10.11.2008 до 25.11.2008 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива;
- дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.

9. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користени сметководствени принципи, како и на важни проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

10. На ден 16.03.2009 година примени се забелешки по Предходен извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2007 година на општина Гостивар за средствата на сметката на Буџетот, под број 08- 181/3 од 01.03.2009 година, од законскиот застапник – Градоначалникот на општина. Истите се разгледани при што е одлучено следното:

- забелешките кои се однесуваат на наодот од точка **10.1.1. не се прифаќаат** и наодот останува во Конечниот извештај од причина што ревизијата не доби релевантен и достатен ревизорски доказ, како основ за нивно прифаќање.
- забелешките на наодот од точка **10.1.3. не се прифаќаат** и наодот останува во Конечниот извештај од причина што истите имаат карактер на известување за преземени мерки и активности по дадените препораки од ревизијата за отстранување на утврдените неправилности.

11. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2007 година, ревизорите на Државниот завод за ревизија го утврдија следното:

11.1. Систем на интерни контроли во процесот на утврдување и наплата на приходите за чие администрирање е надлежна општината

При оценка на системот на интерни контроли, кај процесот на утврдување и наплата на приходите за чие администрирање е надлежна општината, утврдивме постоење на ризик од ненавремено, нецелосно и неточно утврдување на приходите кои се однесуваат на данокот на имот, комунална такса за истакната фирма, комуналната такса за користење простор пред деловните објекти и данок на промет на недвижности. Причината за овие ризици произлегува од отсуство на јасно дефинирани и разграничени контролни постапки, присутна пракса на неавторизирани (непотпишани) документи од страна на изготвувачите на истите и од страна на непосредните раководители на одделенијата и отсуство на пишани процедури за овие процеси.

Од аспект на значајноста на учеството на приходите за чие администрирање е надлежна општината, во вкупните приходи на Буџетот на општината, ревизијата изврши испитување на системот на интерните контроли утврдувајќи ги ризиците и клучните контроли кај следните процеси: процесот на данокот на имот, комуналните такси за истакната фирма, комунална такса за користење простор пред деловна просторија, данокот на промет на недвижности и права и данок на наследство и подарок, при што е утврдено следното:

11.1.1. Процес на утврдување и наплата на данокот на имот

Ревизијата утврди дека постои ризик од некомплетност на приходите по основ на данок на имот поради тоа што:

БУЏЕТ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- податоците за даночните обврзници добиени од Управата за јавни приходи (регистар на недвижен имот) не се ажурирани и не се започнати активности за ажурирање на регистарот во однос на реалноста на постојните податоци;
- при воведување на нови даночни обврзници кои имаат поднесено даночна пријава за данок на имот, во текот на 2007 година, проценката на пазарната вредност на имотот не се врши согласно Методологијата за утврдување на пазарната вредност;
- и покрај законската обврска за редовно усогласување на состојбата на регистарот на недвижности со регистарот кој го води Државниот завод за геодетски работи, такво усогласување не се врши, што се одразува на комплетноста на податоците.

Некомплетната и неажурна евиденција на даночните обврзници по основ на данок на имот, придонесува за постоење ризик од помалку наплатени приходи во корист на општината и ограничување на планираните активности на општината.

11.1.2. Комунална такса за истакнување фирма, односно назив на деловна просторија

Ревизијата утврди дека постои ризик од некомплетност на приходите поради тоа што регистарот на обврзници за комуналната такса за истакната фирма за 2007 година не е усогласен со податоците од Централниот регистар на Република Македонија и Управата за јавни приходи.

11.1.3. Комунална такса за користење простор пред деловни простории за вршење на дејност

При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на утврдување и наплата на приходите од комуналната такса за користење на простор пред деловни простории, ревизијата констатира дека општината нема воспоставено интерни контроли кои ќе обезбедат точна, навремена и комплетна наплата на приходот по овој основ поради следното:

- по поднесено барање за добивање одобрение за користење простор пред деловни простории за вршење на дејност не се врши увид на лице место од страна на комисија на општината;
- не пости доказ за извршена пресметка на висината на таксата и проверка на истата, туку површината и пресметаната комунална такса се наведени само во издаденото одобрение;
- не е воспоставен регистар на обврзници за Комунална такса за користење простор пред деловни простории за вршење на дејност, и
- не е воспоставена евиденција за побарувањата по основ на комунална такса за користење простор пред деловни простории за вршење на дејност .

11.1.4. Процес на пресметување и наплата на данок на промет на недвижности, наследство и подарок

При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на пресметување и наплата на данок на промет на недвижности, наследство и подарок ревизијата утврди дека постои ризик од неточно и ненавремено пресметување и наплата на данок на промет на недвижности и наследство и подарок, бидејќи не се воспоставени интерни контроли и тоа:

- не постојат пишани процедури за движење на документацијата;
- не постои разграничување на надлежностите во процесот на утврдување и наплата на данокот на промет;

- пазарната вредност на недвижностите, кај најголем дел од предметите, комисијата ја утврдува согласно Методологијата за утврдување на пазарната вредност, но кај дел од предметите тоа не е случај бидејќи комисијата при утврдување на пазарната вредност се повикува само на членот 16 од Методологијата, кој регулира само дел од пазарната вредност по основ на макролокацијата;
- кај дел од изготвените записници за утврдување на пазарната вредност авторизацијата/потпишувањето на истите, е извршено само од еден или двајца членови, а поретко од тројца членови, иако комисијата брои четири члена.

Препорака:

Даночното одделение на Општина Гостивар да ги изврши следните работи:

- да го ажурира регистарот на даночни обврзници по основ на данок на имот;
- да врши усогласување на регистарот на обврзници на данок на имот со податоците на Државниот завод за геодетски работи;
- да врши усогласување на базата на податоците за обврзниците на комунална такса за истакната фирма со податоците од Централниот регистар на Република Македонија и Управата за јавни приходи;
- при утврдување на пазарната вредност на градежните објекти да ја применува Методологијата за утврдување на пазарната вредност;
- за реално утврдување на таксата за користење на простор пред деловни простории за вршење на дејност, комисијата формирана од надлежни лица во општината да излегува на лице место, да изготвува авторизиран записник за извршениот увид, и
- да се воведат регистар на обврзници и евиденција на побарувањата по основ на комунална такса за користење простор пред деловни простории за вршење на дејност.

11.2. Неправилна примена на сметководствени политики и начела

11.2.1. Општина Гостивар имала обврска да донесе ребаланс согласно член 36 од Законот за буџетите, заради неостварување на планираните приходи за повеќе од 5%, кој го донесува Советот на општината на предлог на градоначалникот. Општина Гостивар со Буџетот за 2007 година има планирано приходи/расходи во износ од 240.849 илјади денари, меѓутоа во текот на 2007 година реализирани се приходи во износ од 130.505 илјади денари и расходи во износ од 123.757 илјади денари при што е остварен вишок на приходи во износ од 6.748 илјади денари. Планираните приходи се остварени со процент од 54,18%, а расходите со процент од 51,38%. Ефектот од не донесениот ребаланс е неусогласеност на остварените и планираните приходи и расходи, на буџетот за 2007 година.

Препорака:

Градоначалникот на општината во случаите кога остварувањето на приходите планирани со буџетот отстапува за повеќе од 5% е должен до Советот да предложи ребаланс на буџетот.

11.2.2. Спротивно на Упатството за начинот на евидентирање и распоредување на јавните приходи и Шифрарникот за уплатните сметки за јавни приходи кој е составен дел на Упатството, надлежните во Општина Гостивар уплатата на надоместокот за изработка на просторни и урбанистички планови регулиран со Законот за просторно и урбанистичко планирање, не го уплатуваат во целиот износ на пропишаната трезорска сметка туку ги уплатуваат уплатувачите да плаќаат 70% директно на сметката на општината и 30% на сметката пропишана со упатството. Ефект од тоа е неоснована

наплата на поголем износ на приходи по овој основ од законски пропишаниот, за 160 илјади денари, кои требало да бидат приход на Буџетот на Република Македонија.

Препорака:

Надлежните од Општина Гостивар да ги упатуваат обврзниците на надоместок за изработка на урбанистички планови, целокупниот износ на истиот да го плаќаат на соодветната трезорска сметка.

11.3. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојба

11.3.1. На крајот на 2007 година во Билансот на состојба позицијата Краткорочни побарувања е искажана во помал износ од 130.269 илјади денари, поради неевидентирани побарувања по повеќе основи, спротивно на одредбите на Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Општина Гостивар, со состојба на 31.12.2007 година, во сметководството ги нема евидентирано ненаплатените побарувања и тоа:

- побарувањата по основ на данок на имот во износ од 62.102 илјади денари;
- побарувања по основ на пресметан а ненаплатен данок на промет на недвижности и наследство и подарок во износ од 6.393 илјади денари, и
- побарувањата по основ на комунална такса за истакнување на фирма, реклами во износ од 61.774 илјада денари.

Неевидентирањето на побарувањата придонесува за нереално и необјективно искажување на билансните позиции и финансиските извештаи.

На крајот на 2008 година одделението за сметководство ги има евидентирано ненаплатените побарувања со состојба 31.12.2008 година по основ даноци и такси.

11.4. Неправилности во искажувањето на приходите/расходите

11.4.1. Приходите по основ данок на промет на недвижности и права не се реално искажани и тоа:

- поради погрешно утврдена даночна основица при продажба на недвижен имот со јавно наддавање, дел од зграда, со вкупна површина 2.301 м², од кој објект со површина 1.232 м² и двор 1.069 м² помеѓу правно лице продавач и две физички лица како купувачи. Причина за тоа е погрешната примена на одредбите од Законот за данок на додадена вредност и Законот за даноците на имот со кои се регулира основицата за овие даноци. Ефектот се помалку пресметани и наплатени приходи во износ од 133 илјади денари, и

- кај предметот број 12-85/1 од 17.01.2007 година за промет на недвижности, при утврдувањето на даночната основица за данокот на промет не е користена Методологијата за утврдување на пазарната вредност, туку истата е земена од постигнатата вредност по предметот бр. 03-1984/1 од 08.12.2006 година во кој пазарната вредност е постигната по судско порамнување на должничко -доверителски односи помеѓу два правни субјекти, според записник од 11.11.2004 година. Тоа е спротивно на Методологијата за утврдување на пазарната вредност и има за ефект нереално утврдена основица и нереални приходи по основ на данок на промет на недвижности и права.

Препорака:

Комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот да ја утврдува основицата за данок на промет во извршна постапка, согласно одредбите од Законот за даноците на имот, а во останатите случаи согласно одредбите од Методологијата за утврдување на пазарната вредност.

БУЏЕТ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

11.4.2. Ревизијата се оградува од давање мислење за реалноста и објективноста на приходите искажани во финансиските извештаи за 2007 година на ставката Даноци на специфични услуги бидејќи општина Гостивар не остварува целосна наплата на сопствените приходи во делот на локалните надоместоци кои се строго наменски.

Со Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа е уредено дека работите на утврдување и наплата на сопствените приходи на општините утврдени со закон ги врши општинската администрација, меѓутоа, во Општина Гостивар, наплатата на надоместокот за уредување на градежно земјиште ја врши ЈП „Гостивар,,“ чија основна дејност е уредување на градежното земјиште на територијата на општината.

Општина Гостивар нема склучено договор за извршување на работи од јавен интерес со ЈП „Гостивар“ што е спротивно на Законот за јавните претпријатија и Законот за локална самоуправа односно не се дефинирани заемните обврски, права и одговорности, ниту пак има воспоставено систем на контрола над работењето и извршувањето на задачите на ЈП „Гостивар“ во делот на утврдување, наплата и трошење на средствата по основ на надомест за уредување на градежно земјиште. На ревизијата не и беа презентирани интерни акти со кои е уредено финансирањето на ова јавно претпријатие односно износот од средствата прибрани за уредување на градежно земјиште кои ќе се користат за финансирање на функционирањето на јавното претпријатие.

Наведеното се должи на воспоставената пракса од минати години и создава можности за ненаменско и незаконско користење на строго наменските средства и помалку остварени приходи.

Препорака:

Градоначалникот и Советот на Општина Гостивар да преземат мерки надлежноста утврдена со закон во делот на утврдување и прибирање на сопствените приходи (надоместокот за уредување на градежно земјиште), како и уредувањето на градежното земјиште да ја извршува општината, заради воспоставување механизми на контрола и наменско користење на прибраниите приходи по овој основ.

12. Според наше мислење, поради значајноста на наодите од точките 11.2.2.,11.3. и 11.4. финансиските извештаи не ја претставуваат вистинито и објективно финансиската состојба на Буџетот на Општина Гостивар на ден 31 декември 2007 година, и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

13. Мислење за наменското и законско користење на средствата кои претставуваат државни расходи е изразено во Извештајот за извршената ревизија на Органот на Општина Гостивар.

Скопје 03.04.2009 година

Овластен државен ревизор

**БУЏЕТ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

**Буџет на Општина Гостивар
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2007**

Опис на позицијата	Образложение	во 000 Ден.	
		2007	2006
Приходи			
Даночни приходи	3.1.	71,702	61,828
Неданочни приходи	3.2.	4,046	5,544
Капитални приходи	3.3.	669	0
Трансфери и донации	3.4.	54,088	37,198
Вкупно приходи		130,505	104,570
Расходи			
Тековни расходи			
Плати, наемнини и надомести	3.5.1.	25,944	19,360
Резерви и недефинирани расходи		0	1,857
Стоки и услуги	3.5.2.	38,067	25,455
Субвенции и трансфери	3.5.3.	8,224	3,136
Социјални бенефиции	3.5.4.	333	354
Вкупно тековни расходи		72,568	50,162
Капитални расходи	3.6.	51,189	47,529
Вкупно расходи		123,757	97,691
Суфицит (вишок) на приходи		6,748	6,879

БУЏЕТ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31 ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	Образложение	во 000 Ден.	
		2007	2006
Актива			
Тековни средства			
Парични средства	4.1.1.	6,748	6,879
Вкупно тековни средства		6,748	6,879
Вкупна актива			
		6,748	6,879
Пасива			
Тековни обврски			
Пасивни временски разграничувања	4.2.1.	6,748	6,879
Вкупно краткорочни обврски		6,748	6,879
Вкупна пасива			
		6,748	6,879